

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Foia apare în fiecare
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește foia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirei
în
Blaj.

Foie bisericească-politică.**Anul XVI.****Blaj, 23 Iunie 1906.****Numărul 26.****La chestia fondurilor de ajutorare din dieceza Oradană.**

Chestia care agită atât de mult preoțimea în dieceza de Orade, e afacerea fondurilor pentru ajutorarea preoților și a preoteselor văduve și orfanilor de preoți. E o chestie aceasta, care trebuie să intereseze pe fie care preot și să-l îndemne la muncă și mai ales la jertfă. Căci e fericitor gândul, când ști, că la adânci bătrânețe, atunci când puterile te părăsesc, atunci, când poate ai rămas singur și toți ai tei s'au dus, — ai posibilitatea de a trăi din cruțările tale și a fraților tăi. E liniștitor și mult mângâietor gândul, că familia ta, pe care ceasul fatal te silește să o părăsești, nu va rămânea dată pradă valurilor undulătoare ale lumii, ci din potrivă i-se va întinde ajutor din fondul, la care cu toții ai contribuit.

Chestia aceasta agită de present preoțimea oradană și semnalul s'a dat de sus. Preasfințitul Episcop de Orade, neadormit și neobosit în grija fiilor săi sufletești, observând, că socoșile fondurilor existente pentru preoți și văduve se încheie anual cu deficite, dus de nobilul gând de a face o radicală reformă, de a cerca un nou isvor-pentru sporirea venitelor acestor două fonduri, a prelucrat un proiect de statute, pe care l-a trimis spre studiere tuturor preoților diecezani. În §. 1. al acestor statute se face provocare la decretule de înființare a acestor fonduri, cari acum urmează a se schimba.

Clar. Dn Dr. Ioan Ardelean, paroh în Amaț, solicitat de mai mulți frați preoți, ne trimite spre publicare decretule din vorbă și în original și în traducere, spre a le face cunoscute cetitorilor nostri preoți din dieceza de Orade.

Fiindcă totdeauna dorința noastră cea mai intimă și nisuița ne am îndreptat-o în direcția de a face din foia noastră organ de publicitate pentru întreaga provincă mitropolitană, ne grăbim a publica aceste decrete — așa de rari astăzi — deși, din lipsa de spaț numai în traducere, în buna nădejde, că facem un bun serviciu cauzei.

Dumnezeu, văzând nobilele gânduri ale vrednicului Episcop de

Orade, va binecuvânta această lucrare, ca ea roade bune se producă.

Lăsăm să urmeze dar decretule mulțumind dr. Ardelean, pentru amabilitatea, cu care ni le-a pus la dispoziție:

I.

Noi Ignățiu Darabanth din darul lui Dumnezeu și al scaunului Apostolic, Episcop de Oradea-mare al catolicilor de rital grec, Consiliar actual intim al Majestății Sale Sacratissime Cesareo-regești Apostolice; Capitlul și Vice-Arhidiaconii districtuali ai Catolicilor de rital grec din dieceza Orăzii-mari: Declarațiunile noastre în vârtutea ordurilor prezente lăsăm posterității spre aducere aminte, că după ce cu omagială devoțiune am primit grațioasele intimare de datul 13 Iulie 1802 Nr. 18253 și 19 Octomvrie 1802 Nr. 23275, prin cari Ni-se demândă, ca să se ieie toate măsurile posibile, prin cari să se poată prevedea de acoperirea lipsurilor diecezane, deoarece fondul eligionar nu e în stare a prevedea nici de mijloacele necesare pentru susținerea vieții a păstorilor sufletești ajunși la neputință (în Deficiență); afară de aceea, mai multe dieceze din aceea cauză, că n'au institute teologice; iară altele, deși sunt provăzute cu Seminare, fiind însă că Clericilor nu pot subministra cuvenită și debuițioasă întreținere, pentru aceea nu pot găsi tineri studiosi îndestul, cari ar îmbrătoșă statul clerical; pentru delăturarea acestui defect: sunt de a să îndupleca toți Beneficiarii acestei Dieceze, ca din averea lor ori până ce sunt în viață, ori după moarte să ofereze și să testeze ceva: După ce au fost ascultați întâi toți parohii și administratorii parohiali din toate districtele vice-arhidiaconali al acestei dieceze, în urmă la 23 Dec. 1802 adunându-ne laolaltă în urmarea unei consfătuiri reciproce desbătând afacerea, am aflat deoparte: că Păstorii sufletești ai acestei Dieceze, regularea parohiilor lor nefiind încă îndeplinită, așa de slab sunt dotați, că în timpurile de acum a foametei abia se pot susține pe sine și pe ai săi, dar de altă parte având înaintea ochilor deschilinită părintească îngrijire a Majestății Sale Sacratissime față de creșterea debuincioasă a tinerimii ecleziastice și față de ameliorarea sortii păstorilor sufletești frânți în păstoria sufletească de bătrânețe și de lucruri, ce în tot modul posibil trebuie să o sprijinim și să o ajutăm, am cugetat că ar fi de lipsă de a statori și de a determina ceva în această privință, ba prin aceste determinăm și statorim: ca Canonicii actuali ai Capitlului Diecezei acesteia pe viitor, sau până ce sunt în viață sau cu ocaziunea morții, să fie obligați spre acest scop a da 10 fl. dela o sută

din beneficiul lor anonical, sau cu ocaziunea morții prin testament din averea lor, să fie obligați a lăsa acea sumă în așa formă, ca jumătate din aceea să se folosească pentru Seminariul Clerului junior, iară cealaltă jumătate pentru fondul preoților deficienți. — Iară parohii, unde regularea parohiilor acestei Dieceze va fi efeptuită, și prin urmare fiind aceia cuviincios dotați, anualminte până ce sunt în viață să plătească 9 floreni dela o sută în timp de trei ani; trei floreni adică la fondul preoților deficienți, trei la fondul Clerului junior, și în urmă trei floreni pentru ajutorarea văduvelor. Dar cei trei floreni destinați pentru penziunea văduvelor, îndată ce să vor încassa, de loc să se depună spre fructificare pe lângă interusuriu legal, și pe timp de 10 ani, nici de capital nici de interusuriu să nu se atingă, ci interusuriul să se converteze în capital. După expirarea alor zece ani, numai interusuriul capitalului să se estradeze și să se eroage cu luare aminte la sărăcia văduvelor întru ajutorarea lor.

În urmă, la acel caz, dacă cutarele sau dintre Canonici sau Beneficiați ori dintre Parochi, suma obvenientă pe el, până ce a fost în viață nu o ar fi plătit, și în testament ofertele (legatele) aceste sau din uitare sau din altă cauză ar fi intralăsat a le ordina și dispune, legatele aceste, — atât în acel caz, cât și în acele cazuri, când cutarele ar muri fără de a face testament, — în vârtutea acestui statul înainte de toate să se încasseze din averea respectivilor.

Dat din Conzistoriul episcopesc ținut în Oradea-mare la 11 Maiu 1804.

Ignățiu Darabanth, m. p. Episcop de Oradea-mare Gr. Cath. (L. S.) Capitlul Gr. Cath. de Oradea-mare. (L. S.) Georgiu Farkas, m. p. Prepozit mare. (L. S.) Samuil Vulcan, m. p. Canonic Lector, Vicariu și Auditor gen. (L. S.) Iosif Szilágyi, m. p. Canonic Cantor, și Prefect Seminarial. (L. S.) Alexiu Potsy, m. p. Canonic Custode. (L. S.) Ioan Radnothy, m. p. Canonic Școlastic. (L. S.) Simeon Bran, m. p. Canonic Cancelar. (L. S.) Ioan Kornélyi, m. p. Prefectul școalelor gr-cat. membru al Sacrului Conzistoriu. (L. S.) Nicolau Vitéz, m. p. Parochul de Nagy-Urögd Assessor Conzistorial. (L. S.) Iosif Papp Dályay, m. p. parochul de Leta-mare și Archidiaconul Lakságului. (L. S.) Nicolau Erdélyi, m. p. Paroc și V.-Arhid. de Oradea-mare. (L. S.) Gavril Borbola de György, m. p. Parochul de Szt. András și Vice-Arhidiacon al Districtului Gyires. (L. S.) Iosif Pap Vidray, m. p. Parochul de Hidas-Telek și Vice-Archidiacon al Districtului de Beiuș.

Acest statut diecezan confăcut în urmarea grațioasei Resoluțiuni regești din 24 Febr. Nr. 1754—1804 grațios s'a ratificat

(aprobat) prin Majestatea Sa Sacratissimă Iosif Comite Brunswick m. p.

Din consiliul regesc Locutenențial H. i. în Buda la 8 Oct. 1804.

Ioan Bereczky, notar.

(41. S. 5. Eccl. fund. 22268. Nr. 2.)

II.

Copia 22268. *Illustrissime, Reverendissime, Excellentissime Domnule Episcop! Amice! Iubite Domnule Noue Preavenerate!*

Aceste exemplare duplicate, aici alăturate, ca aprobate de către Majestatea Sa Sacratissimă, — cari să șerbească ca document solemn la statutul diecezan ce s'a confăcut în favoarea Seminarului al Clerului junior, asemenea și a preoților deficienți precum și a preoteselor văduve de Oradea-mare, — cu aceea observare le străpunem Escellentiei Voastre, ca un exemplar să-l predați Capitlului pentru păstrare, celalalt să-l așezați în Arhivul diecezan, iară al treilea exemplar va rămânea aici la oficiul Locutenențial regesc-unguresc.

Dat în Buda din Consiliul Locutenențial reg. ung. ținut în 9 Octomvrie 1804.

Ai Ilustrității, Reverendissimei și Escellentiei D-Voastre spre serviciu cei mai gata:

Iosif contele Brunswick m. p.

Michail Orban m. p.

1902. Iunie 1.

În anul și ziua, ce poartă titlul acestor șire, un episcop al bisericii noastre, moare departe de reședința sa, în o chiliuță modestă a scâlzilor din Slatina, lipsit de ai săi și încunjurat de străini.

Vestea tristă ca fulgerul străbate peste toate plaiurile locuite de Români, iar onorătorii și admiratorii Lui, grăbesc din toate părțile, să deie onoarea cea de pe urmă lui Mihail Pavel, episcopului diecesei Oradane. E de față I. P. Sa Mitropolitul cu Il. Episcopi sufragani, canonici, preoți și inteligenți, bărbați, bătrâni, junci, tineri din munți și din câmpii. Ceremonia înnebrăă a fost splendidă. L'a așezat în biserică înaintea uși împărătești. Iară fii și amicii lui cu lacrimi în ochi și suspin în inimă, s'au reintors la vetrele lor.

De atunci preotul bisericii de câte-ori servește s. liturgie, trece cu s. daruri peste mormântul Lui și zice că „să-l pomenească Dumnezeu întru împărăția Sa cea cerească.“ Vicariul Marmăției la aniversarea marelui defunct merge și face slujbă pentru repansul sufletului Lui. Elevii și elevele institutelor fondate de El încă vor fi zicând câte un „Tatăl nostru“ pentru Acela, care li îmbracă și hrănește în toată ziua. Da, căci „Pomenirea e amica cea mai bună a noastră în viață. În ea inibiții nostri încă trăiesc, deși pe ei de mult i-am pierdut“ zice un scriitor. Până acuma atât e tot. Episcopul Pavel a fost și numai este!

La patru ani după moartea marelui episcop, o domnișoară, pe care muza o a sărutat în frunte încă în leagănul său, artista Valeria Popp, provoacă publicul român să redice un monument vrednic marelui episcop Pavel, dând inițiativa și contribuind la aceasta cu ce Dumnezeu i-a dat mai scump, cu o inimă bună și cu un vers sonor, resolvându-se a da concerte prin orașele locuite de români în favorul monumentului ridicând. Ce caracteristică frumoasă a unei ființe recunoscătoare, a unei inimi inbitoare!

Toate popoarele culte a lumii, emu-

lează în depunerea tributului stimei, iubirei și recunoștinței lor în cevași chip față de bărbații lor binemeritați. Spațiile publice ale capitalelor, orașelor, ba chiar și a comunelor sunt împodobite cu statuele, bustele, și alte monumente ridicate întru memoria bărbaților distinși, cari au trăit și ostenit pentru binele, prosperarea și înaintarea neamului lor, pentru-că trecutul lor e o lumină pusă în prezent, ca să lumineze viitorul.

Preoțimei diecezei Oradane și inteligenței crescute din fundațiunile lui Pavel, încă i-a rămas datorința de a concurge cu tributul lor ca mulțămită și recunoștință față de marele Arhiereu.

Știu că nu suntem în așa stare materială, ca să putem ridica lui Pavel un monument vrednic de memoria Lui cu spese de sute de mii, dar datori suntem a face atâta cât putem. Sufletul Lui nobil de acolo, din regiunile înalte cerești, cu desfățarea ar privi la fiii săi, dacă aceia cu oboli lor ar augmenta fundațiunile Lui, ar ajuta la ducerea în deplinire a intențiunilor mărețe, în cari l-a împedecat moartea crudă. Idealul Lui a fost crearea fundațiunilor pentru cultura filor și ficelor neamului său. Ce sublim, ce generos ar fi, când pe lângă fundațiunile Paveliane ar fi și o fundațiune, ce ar purta d. e. numele de „Memoria Episcopului Pavel.“

Deie bunul Dumnezeu, ca versul sonor al domnișoarei Valeria Popp, să străbată nu numai în urechile, ci și în inimile noastre.

Dionisiu Bran,

paroh de Ardușat și protopop onor.

FEUILLETON.

Ioan Sinkai de Eadem alias PERS.

(Acte și date biografice.)

Până în zilele trecute numai atâta am știut despre acest bărbat, cât ne-a lăsat însemnat în nota 5-a dela *Elegia* sa nemuritoriul George Sinkai, anume, că Ioan i-a fost frate mai mare, că la sfatul și îndemnul lui l-au dus părinții pe studentul Georgiu din Oșorhei (Vásárhely) la Cluj la școală în internatul Iesuiților și în fine, că Ioan Sinkai a fost căpitan în legiunea a II-a de graniță și ca atare s'a luptat vitejește și a murit în bătaia cu Francezii la Lörch în 1795.

Întâmplarea m'a făcut posesorul unui manuscris alui Ioan Sinkai și a două cărți tipărite, ambele din biblioteca lui.

Manuscrisul poartă titlul: „*Problemata Feketeiana*“ anno 1770. conscripta Tyrnaviae per me Ioannem N. N. de Eadem (Peste aceste 4 vorbe din urmă ștersură cu peana), apoi iarăși: *Problemata Feketeiana* și iarăși șterse cu peana, în fine din nou aceeași titlulă cu litere mari: *Problemata Feketeiana* Anno 1770. conscripta Tyrnaviae Ioannis Sinkai de Eadem. Cartea legată se estinde pe 296 pagine 4° text și 297—300 Index. Este un curs de drept, se vede că era manual de școală, ce se propunea în Tyrnavia. Întregă cartea e scrisă de mâna lui Ioan Sinkai, cum apare evident din alăturarea scrisorilor.

La pag. 305. se află copia unei scri-

sori a Episcopului Szécsenyi din Calocsa din 12 April 1671 către împăratul Leopold: „*Litterae Szécsenyi Colocensium Praesulis ad Leopoldum Imp. datae pridie Idus Aprilis Jaurino 1671*“ (il roagă și conjură cu tot de-adinsul, să mai amâne decretul despre dări și vămi), pe două pagine. La pag. 307. o copie: „*Az Méherül jó dajkaságnak igaz modgya és hasznos mestersége, melyet A Tekintetes Fejedelemnek öreg és ifjú Rákoczy Györgynek fő méhes mestere mint e szerint való hivatalját egész életének folyásában követte Nagy-Váradon lakítában 37 esztendeig Horhi Miklós.*“ Urmează instrucția pe 6 fețe nepaginate. — După aceste pe o pagină, coală, format mare este conspectul tabelariu al tuturor oficiilor de stat, începând dela capul statului („*princeps regnans*“). Urmează apoi un *Appendix de pignore*, cu obiecțiuni și resolvirea acestora, trei fețe nepaginate. Pagina următoare este albă, iar la dreapta pe 8 pagine și mai bine este o tânguioasă *Elegie* scrisă cu litere cirile. O publicăm întreagă transcrisă cu caracter străbune. Poema fără titlulă este aceasta:

Elegia lui Ioan Sinkai de Eadem:

Ah! lăcrământ, plângând, scriseiu
Departa, ce nu avuseiu
Că fuseiu sătos de toate
Și n'avuiu nici o dreptate
Că unde aminte îmi aduc
Să închid ochii să mă duc,
Că de când eu mă născuiu
Tot năpăști și hule avuiu.
Hule și imputăciune,
Cuvinte de urciune
Câte năcazuri de moarte

Și hule nenumărate
Că toate căile lăsaui
Și drumul că-l apucaui
Și luaiu lumea în cap
Ca singur moarte să-mi fac.
Oh, plâng și mă tânquescu
Și iarăși zic oh,
Toți voinicii la veselie
Iară eu la călătorie.
Lăsaui toate la pământ
Că de nici un folos sunt
Lăsaui toate la pierzare
Că nici un folos că n'are.
Că lumea-i făr' de dreptate
Și într'un cias că pier toate.
Oh maica mea ticăloasă
Fii de acum sănătoasă
Că iată-mă, că sunt dus
De sufletul meu e sfus
Și mă rog măicuțică ca să mă ierți
Că ai pățit tot răutăți,
Și cu amar lăcrămezi
Că de acum nu mă mai vezi.
Oh amar prea amar mie
Străinul de mine
Văd că mi s'au supărat de moarte
Și m'am înspăimântat de toate
Și bine mi s'au urit
A mai trăi pe pământ.
Când gândeam să pațu bine,
Eu mă înstrăinaui, vai de mine,
Dar în ce felui înstrăinaui
De măicuța mă depărtaiu
Oh amar, prea amar mie
Vai săracul și străinul de mine.
Oare ce iaste aceasta poveste
De-mi sosî fără de veste
De-mi făcu trupului dor
Și stau ca să mă omor
Oh câmpurile au îngălbinit

Conflictul româno-grec. — Ruperea relațiilor diplomatice între România și Grecia s'a întâmplat într'un timp, când după declarațiunile lui Goluchowski, toți credeau într'o aplanare cinsită a relațiilor dintre aceste două țări. Această rupere definitivă au provocat-o Grecii, cari nu s'au sfîit de ași lua refugiu chiar și la vădita falsificare a faptelor și la cea mai tendențioasă tălmăcire a cauzelor și fazelor conflictului.

Grecia și-a rechemat toți consuli, punându-și supușii greci din România sub scutul Rusiei, — iar supușii români din Grecia sunt puși sub scutul Italiei. Ce privește rolul Rusiei în acest conflict e următorul:

Grecia la izbucnirea conflictului a sondat terenul la Petersburg, dacă în cas, că s'ar rupe relațiile oficiale, gata ar fi Rusia să ia sub scutul său pe supușii greci din România? Curțile din Petersburg și Atena, fiind înrudite, Țarul însuși a promis, că va apăra interesele supușilor greci. Promisiunea Țarului a adus guvernul rusesc într'o situație foarte neplăcută, dar mai ales pe ministrul rusesc de externe Lavolsky, care în diferite rânduri s'a expus în interesul Macedoromânilor. Mănile lor erau legate, pe când înainte prevedeau, că din apărarea intereselor grecești se vor naște nenumărate neplăceri, deoarece diplomația rusescă va fi silită a interveni de repetite ori la guvernul român în interesul Grecilor expulsați, de sigur cu nesucces.

Complicațiunile firește vor urma mai târziu, când diplomații rîși ținând samă de nenumăratele interese ale Grecilor, vor trebui eventual să intervină mai energic la guvernul român, care după toate probabilitățile le va refusa pretensiunile. De altfel Rusia a intervenit de două-ori în conflictul româno-grec. În Ianuarie anul trecut a re-

comandat pentru prima oară celor două guverne în ceartă serviciile sale, însă România a refuzat hotărît intervenția. Ministrul român de externe a dat guvernului rusesc să cunoască, că până când Grecia nu dă expresie regretelor sale pentru măcelurile din Macedonia, nu poate fi vorba de o împăcare. Și fiind-că guvernului rusesc nu i-a succes a ajunge la nimic, a anunțat guvernul grec, că nu este potrivit momentul pentru continuarea negocierilor de împăcare, ci negocierile vor fi reluate mai târziu.

Câteva săptămâni înainte guvernul rusesc a intervenit din nou. Deoarece însă Grecia nu s'a declarat aplecată a înfrâna energie bandele grecești, cari oprimă pe Macedoromâni, și n'a vrut să intervină nici la patriarh în interesul Macedoromânilor, guvernul român la rândul său nu s'a declarat gata de împăcare și a refuzat din nou propunerile Rusiei.

După ce însă nici această întreprindere nu a avut succesul dorit, Rusia s'a văzut silită să abdică de orice încercare de a putea împăca România cu Grecia. Astfel s'a văzut constrânsă să primească reprezentarea intereselor grecești în România, ceea ce foarte greu li cade.

Dr. Lueger la București. — Joi în 14 Iunie, primarul Vienei, Dr. Lueger, însoțit de deputații: Schneider, Sturm și Weisskirchner, de senatorii: Krenn și Rissaweg, de consilierii comunali: Dr. Klotzberg și Schlögl și directorul de cancelarie Mayer, au plecat la București, luând linia: Lemberg—Cernăuți—Ițcani.

Un ziar din București publică un amănunt sensationnal, pe care îl numește absolut exact în privința antecedentelor acestei călătorii.

Guvernul austriac — zice acel ziar — s'a opus în mod categoric la călătoria primarului Vienei, invocând rezoane înalte de stat. În primul loc s'a spus, că manifestațiile, cari s'ar face în regatul român în onoarea lui Lueger, ar produce o rea impresie la Pesta, și ar putea avea o influență dezastruoasă asupra negocierilor, cari se urmează actualmente între cele două guverne.

Lueger nu a voit să cedeze și a declarat, că trebuie să meargă, deoarece a promis în mod solemn.

Atunci guvernul austriac a făcut ultima încercare pentru a împiedeca călătoria: însuși ministrul de interne Bienert a făcut o vizită primarului, cerându-i în mod formal, în numele guvernului, ca să renunțe la călătoria în România.

Ministrul de interne a uzat chiar de presioni spre a decide pe Lueger să nu plece, amenințându-l cu supărarea împăratului. S'a spus primarului, că nu va mai fi invitat la curtea imperială și că voiagiuul său ar mai putea avea și alte neplăcute consecințe.

Primarul a declarat, că poate să renunțe la toate onorurile oficiale, dar că nu poate să-și calce cuvântul dat de a vizita pe amicii săi Români. Lueger a terminat, rugând pe ministrul Bienert de a comunica sentimentele sale împăratului Francisc Iosif, anunțând tot odată în mod irevocabil plecarea sa.

Lueger a fost primit pretutindeni cu mare însuflețire, ceea ce a făcut asupra lui o impresie neașteptat de bună.

Pentru „Alsófehér“. Ziarul contelui Teleki Árvéd, cel cu frăția magiaro română, și-a uitat deja de principiile politice a fondatorului și în nrl de Joi cu o impertinență

Și maica mea m'a izgonit
Măcutilă eu te întreb
Și foarte tare mi rog
Dacă binele îmi poștești
Spune-mi pentruce mă izgonești
Ci să mă fi mângăiat
Că nu m'ași fi înstrăinat
Adevărat ai și dreptate
Că m'ai căutat la toate
Când eram la năcaz
Mă scoteai atunci pe ceas
Și mă miluiai de toate
Dumnezeu să-ți facă parte
Și acum mă înstrăinai,
Ziua bună nu-mi luai
Nici mâna nu-ți sărutai
Că foarte tare mă supărai
Și mă dusei neiertat
Și de tine blăstămat.
Eu rău fusei năcăjit
De așa viața mi-am urit
De ochii așa închisei
Cât prin țări strădine mă dusei
Și de acum măicuță înainte
Îți las aceste cuvinte
Ca tot să-ți aduci aminte
De când eram făr' de minte.
Amar mie streinul de multă inimă rea
[ce trăgeam
Mă mirai ce voiu să fac
Îi scrisei aceasta carte
Că m'am spăimântat de moarte
Si când condeiu sciea
Lacrămile îmi curgea
Dar ce feliu îmi curgea
Că mare jale de părinți mă ajungea.
Și cu foc că suspinam
Văzându-mă că nici o mângăiere n'am
Văz că mi s'au supărat de moarte
Și m'am înspăimântat de toate

Și tare mi s'au urit
A mai trăi pe pământ
Plângeți ochi și lacrimi
Nice decum nu 'ncetați.
Că văz că m'am nebunit
Și din lume am ieșit.
Rău inima mea mă doare
Că mă duc plângân cu jale
Pentru a mea înstrăinare
Și de atâta jale mare
Că apucai codru și munții
Ca să nu-mi mai văd părinții
Și mă dusei eu în lume
Să nu-mi mai aște de nume.
Și mă duc în câmp cu dor,
Să-mi fac trupului omor,
S'ajungu la vale cu jale
Să-mi fac trupului certare.
Oh măicuță rău m'ai blăstămat
De așa m'ai înstrăinat
Și toate că le-am lăsat (lesat)
Și drumul l'am apucat
Oh și ce feliu de oh
Amar plâng și nărezăle mele
Că n'avuui parte de iele.
Oare eu, când m'am născut
Căci atunci n'am murit
Ci trăiuu udcăjit
Până viața mi-am urit
Oh eu știu în minte o floare,
Și o miroslu cu jale
De mă vedeți ce fel sunt
Măne amar negru pământ
Dacă nu avuui în lume parte
Mai bine să-mi vie moarte
Oh măicuță eu te 'ntreb, oare soco-
[tești, și vezi
Că altădată ereai (iarăși?) să mă mai
[vezi
Nici o nădejde nu iese

Că m'ai certat cu sète
Că te lăsaiu tot certând
Și mă dusei tot plângând.
Dar aceasta ce este că vărs lacrimi
[tot ferbinți

De înghiț de părinți
Și merg prin câmpii cu flori
De înghiț dor de surori
Și toate că le lăsaiu
Și lumea în cap luaiu
Și iertați-mă pe mine
Să vă dă Dumnezeu bine.

După aceste versuri urmează o notiță istorică despre Ioan Corvinul Hubiadi, fără să indice isvorul, de unde o scoate. Iată-o:

„Ioannes Corvinus Hunyadi est natus in Valachia Patre Budi uno ex primariis Valachiae Magnatibus, in Possessione Corvin, transibit (eroare l. d. transiit) ad Transilvaniam (scurtat din Transsilvaniam) cum Rege Sigismundo, a quo Dominium Hunyadiense donationaliter acquisivit, primum servivit in aula Demetrii Eppi Zagrabiensis cum 17 equis, inde eum Sigismundo in Italiam profectus, apud Philippum Ducem Mediolanensem per biennium stipendia meruit, tandemque per Hungarum Halae Praefectum Centurio denominatus.“

O recomandăm în atențiunea istoricilor nostri.

Imediat urmează aceasta notiță despre Aștiu:

„Aëtius ordine Patricius, ex Dorostana Mysae erat oriundus.“

Din aceste scurte notițe încă apare conștiința de român a lui Ioan Sinkai.

(Va urma).

ne mai pomenită ne recomandă foaia noastră atențiunii dlui ministru de interne și celui de justiție, ca să ne ieie la refec, de vreme ce ne inchipuim, că acum după alegerea deputaților români a sosit Eldorado al Daco-României. Și apoi nepricepând și explicând rău înțelesul articolului prim din numărul trecut și notița cu 10 porunci ale Românilui, ne scoate ca pe niște cetățeni periculoși, cari turburăm pacea în țară. Trebuie să aivă cineva inimă cea mai calvină, ca să scoată din articolii acestia înțelesul, care îl dă „Conservativus“ dela „Alsófehér“. Și ales acum, când foaia dela Aiud stă în fruntea mișcării „tulipanului“, e semnul celei mai mari sărăcii sufletești, a striga până la Pesta contra acelora, cari țin la neamul lor și la prosperarea lui. Dacă dnii dela Aiud poftesc, ca cei ce poartă la butonieră floarea de tulipan, să-și aducă aminte de datorințele serioase, ce le impune acest semn, — de ce nu ni-e permis și nouă a îndemna pe frații noștri: să sprijinească pe români, să lucre la români și să cumpere numai dela români? Ori doară numai dlor li-e permis să se îngrijască de neamul lor, noue nu?

Închiam, nu strigând după ministri, ca cei fără minte, ci atragând atenția contelui Teleki, că redactorii săi dela „Alsófehér“, nu mai cetesc articolii, ce li-se trimit din provincă, ci îi publică așa cum vin, plini de cele mai mari prostii.

CORESPONDINTE. Din dieceza Lugosului.

Mercina, 12 Iunie 1906.

Sărbătoarea Scoboririi Spiritului Sânt din anul acesta va fi neștearsă pentru îndelungate timpuri din memoria credincioșilor gr.-catolici români uniți cu sânta Biserică a Romei din frumoasa și fertila vale a Carașului din Bănat. În aceste zile adevărată Ilustritatea Sa Preasântitul Domn Dr. Vasile Hossu, episcop al Lugosului, ca un adevărat Părinte și Păstor descins-a în această parte expusă a bisericii noastre, pentru a țineă vizitațiune canonică în parohiile aici situate, întărind în credință pe cei slabi și dând puteri noue spre luptă — celor istoviți de luptă. Cred că va fi de interes a da un raport scurt despre sărbătoarea îndoită a bisericii noastre dela marginea extremă a provinciei noastre mitropolitane.

În 2 Iunie a. e. dimineața un conduct mareț de trăsuri se apropie de comuna Marcoveț, situată în comitatul Timișului. E Preasântitul Părinte Vasile, episcopul Lugosului cu suita Sa. Sunetele campanelor noiei biserici din Marcoveț străbat peste văi și dealuri în aerul proaspet al dimineții, vestind tuturora sărbătoarea miresei, care își așteaptă pe mirele său. Locuitorii comunei în vesminte de sărbătoare aleargă spre a-și întâmpina pe bunul lor Părinte. Înaintea bisericii parohul local Ioachim Giuca salută cu cuvinte calde pe înaltul Oaspe — la cari Ilustritatea Sa răspunde cu cuvinte blânde și dulci, cari nu pot izvorii decât numai dintr'o inimă nobilă și conzumată de iubire. În sânta biserică să cetesc apoi rugăciunile dela litie, după cari urmează vizitarea oficiului parohial. După

luarea dejunului Ilustritatea Sa pleacă mai departe.

E între oarele 10 și 11 a. m. o vie ferbere e de observat între locuitorii fruntașei comune Mercina, căci vestea venirii Ilustrității Sale a străbătut la urechile tuturora, și toți — fără deosebire de confesiune — adunatu-s'au, deși e încă zi de lucru, spre a întâmpina pe Înaltul Arhipăstor bineștiind, că binecuvântarea arhierescă, are să se reverse peste toți. Deodată limbile de metal ale campanelor să pun în mișcare, între primele case ale comunei se ivește banderul compus din falnicii juri Mercineni, după cari urmează trăsura protopretorelui cercnal, apoi a Ilustrității Sale, trasă de patru armăsari ai baronului Baich din Varadia — și după aceasta multe trăsuri cu suita și cu aceia, pe cari dorul inimei de a vedea cât mai corând pe P. S. Părinte, nu i-a răbdat a-l aștepta în comună, ci au eșit spre întâmpinarea Lui, departe afară la hotar. Preotul locului Alexandru Cosma, îmbrăcat în odăjdii, cu sânta cruce în mână îl așteaptă la poarta triumfală, ridicată spre acest scop. Conductul sosește. Preotul local bineventează pe Ilustritatea Sa în numele credincioșilor săi, cari de mult au dorit cu dor nespus să aibă — barăm pe câteva oare pe înaltul Păstor în mijlocul lor. Ilustritatea Sa, îmbrăcând sântul epitrahir, răspunde viu emoționat, arătând însămăntarea sărbătoarei în a căreia ajun ne aflăm, și motivele, cari l-au îndemnat a interrompe această călătorie: adevărat datorința păstoriului, de a-și cunoaște oile și răspunderea grea, ce o are înaintea Păstoriului Păstorilor, pentru oile lui incredințate. După citirea rugăciunilor dela litie în capelă, vizitează oficiul parohial, face mai multe vizite pe la notabilitățile comunei și la urmă ia prânzul la masa preotului local. Era înălțător să vezi iubirea credincioșilor față de Arhipăstoriul lor. Bătrâni și tineri, femei și fete se îmbulzeau în jurul Lui și erau fericiți, dacă puteau să-i atingă marginea vesmântului Lui.

Dar vai! fericire durabilă pe pământ nu este! Despre adevăratăta cuvintelor acestora în curând s'au convins și Mercinenii, căci Înaltul și preaiubitul lor Oaspe în curând i-a părăsit luându-și calea spre parohia Varadia, a căreia biserică nouă în ziua următoare era să o consacre.

Varadia este una dintre cele mai mari parohii gr.-catolice din Bănat. Cu multe lupte și jertfe a izbutit să-și ridice o biserică frumoasă și spațioasă corăspunzătoare numărului credincioșilor ei. Și iată! a ajuns-o fericirea ca biserică zidită cu atâta năcaz și trudă să o consacre însuși Înaltul Arhipăstor a diecezei, căreia aparține. Primirea, care a făcut-o preaiubitului nostru Arhieriu și lucrurile, cari s'au petrecut într'insa în aceste zile memorabile — o arată vrednică de fericirea și distincțiunea, cari au ajuns-o.

La hotarul comunei un preafrumos banderiu îl întâmpină pe Ilustritatea Sa, iar la marginea comunei, zelosul notar comunal Dr. Vlad. Mărgan, îl salută cu o vorbire bine succasă. Înaintea bisericii stă poporul adunat în frunte cu 5 preoți, îmbrăcați în odăjdii. Parohul I. Mon. Paul Jorgovici îl bineventează cu o vorbire binepotrivită. — Ilustritatea Sa îmbrăcând mandia, răspunde

la aceasta, apoi intrând în biserică, se face însăratul și să pregătește trapezul pentru așezarea sfințelor moaște din zina următoare, după terminarea cărora Il. Sa explică popoului adunat însămnarea actului săvârșit. Sara la 9 oare un conduct de torțe în frunte cu muzica Reuniunii de cântări și muzică „Unirea“ din Varadia merge înaintea castelului baronului Baich, unde Il. Sa era încuartirat, dându-i o serenadă, cu care ocaziune Sp. Domn Petru Jorgovici, salută cald pe Înaltul Arhieriu. Festivitățile și-au ajuns însă culmea în ziua următoare.

Abia se revărsau încă zorile și locuitorii centrului Varadiei erau adânciți încă în somnul dulce a dimineții — când deja cete de credincioși din părțile mai depărtate ale extinsei comune Varadia, începeau a să ivi, pășind încet spre noua biserică. Teama ca nu cumva să se întârzie dela marețul act al consacării, pe mulți nu i-a lăsat să-și închidă ochii în noaptea aceea. Tot din acest motiv și credincioșii noștri din comuna învecinată Mercina, terminându-și încă de cu noapte serviciul divin în frunte cu preotul lor, sub prapori și cu cântări mers-au să ridice și ei cu prezența lor solemnitatea zilei și să ia parte la bucuria fraților lor.

Actul consacării bisericii se începe la 8 oare dimineața. Sântele moaște se așează după prescriesele ritului bisericii răsăritene. Apoi urmează preafrumoasa cuvântare a Ilustrului Arhipăstor, care însuși emoționat de actul mareț, ce l-a săvârșit — plângea — și cu el plângeau toți cei prezenți.

Urmează sânta liturgie, celebrată de Il. Sa. 6 preoți și 2 diaconi. Sub decrual sântei liturgii, cântă corul Reuniunii de cant și muzică „Unirea“ sub conducerea bravului și distinsului ei conducător Paul Belcea. Esecutarea corectă a cântărilor face destul și pretenziunilor celor mai exagerate. Nu putem, decât să felicităm pe Varadieni, cari au un cor atât de perfect și un conducător atât de brav, dextru și neobosit. După terminarea sântei Liturgii urmează procesiune în cimiter, unde să face părăstas pentru cei morți, ținând Ilustrisimul Domn Ioan Boroș, canonic și prelat papal o cuvântare, care mișcă adânc pe ascultători. La prânz toți preoții și notabilitățile se intrunesc la masa ospitală a baronului Baich.

Un act mareț și înduioșător s'a petrecut după amiază, după terminarea însăratului. Ușprezece părechi, cari până acuma au trăit în concubinată — s'an împreunat în s. Taină a Casătoriei, binecuvântându-le legătura însuși Preasântitul Părinte. În cuvântarea adresată lor îi declară de fii ai săi în înțeles mai strins, îi îndeamnă ca prin o viață adevărat creștinească, să se arete vrednici de distincțiunea, care i-a ajuns, și în urmă le promite că viața lor o va petrece cu cea mai viună atențiune. Era deja amurgul serii, când se face vizitațiunea canonică la oficiul parohial, cu care să terminează partea oficioasă a zilei.

Sara la 9 oare se dă un concert, la care participă Il. Sa. Reuniunea de cant și conducătorul ei Paul Belcea, dau aici o nouă dovadă despre dibăcia lor în arta muziceii. După terminarea concertului tine-

rimea alcargă la dans, iar bătrânii dând mulțămită lui Dumnezeu, că i-a învrednicit a ajunge și ziua aceasta mult dorită — să due spre casele lor.

În ziua următoare, adică a doua zi de Rusalii — luându-și Il. Sa adio dela bravii varadieni, se depărtează spre parohia Greovaț, de unde după cetirea rugăciunilor dela lithie, merge spre parohia Tievaniulmare, unde în aceeași zi aveă să celebreze sânta Liturgie.

Îmi încheiu modestul meu raport cu acea ferbinte rugare, ca Dumnezeu să-i dăruiască Ilustrului nostru Arhipăstor mulți fericiți ani, drept îndreptând cuvântul ade-vărului.

A. C.

MAI NOU.

Martți la 10 oare s'a deschis expoziția din București fiind prezentă familia regală și numărös public. Au vorbit ministrul Lahovary, comisarul Istrati și Majestatea Sa Regele.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Cu ziua de sf. Gheorghe biserica noastră gr.-cat. din Vajdacuta iar a primit daruri foarte frumoase dela Ilus. Doamna Titia Pop soția Ilustrității Sale Dlui director de finanțe. Gheorghe Pop din Zombor, și anume: față de masă pe prestol, 3 perdele la ușile altarului, 2 fețe de masă din pânză cerată și o învălitoare pe s. potir, în preț de 100 cor.; pentru care faptă nobilă, subscrisul și pe aceasta cale își ține de datorință a-și exprima mulțămită ferbinte, rugând pe atotputernicul Dumnezeu să-i răsplătească cu darurile sale cerești. Vajdacuta, la 17 Maiu 1906. — *Augustin Nilca*, paroh gr.-cat.

Știri personale. „Cronica“ din București adusese știrea despre o gravă îmbolnăvire a dlui prof. universitar N. Iorga, cunoscut și stimat foarte mult și la noi. Constatăm cu multă bucurie, că pe baza informațiilor primite, știrea aceasta, pe care cu multă ușurință au reprodus-o și unele ziare dela noi, este absolut falsă, dl Iorga aflându-se în deplină sănătate și voie de lucru.

Hymen. *Bomul Botezan*, harnicul învățător din Sibiu și *Mărioara Stoică*, învățătoare, anunță serbarea cununiei lor, ce să va țineă în 28 Iunie n. 1906. în biserica gr.-cat. din Sibiu. — Felicitări!

— *Alexandru Cheresteș*, cleric abs. și *Maria M. Salvan*, fca preotului din Ciaba, logodiți.

Sfințirea bisericii din Nepos s'a îndeplinit în mijlocul unei adunări mari de popor. La 4000 au fost numărul celor prezenți. Bunăvoința și căldura, cu carea Preastimatul public a îmbrățoșat această serbare, să poate judeca din frumosul venit material al Bisericii 2.500 cor. Subscrișii în numele curatoratului bisericesc și a întreg poporului credincios, cu fească reverință aducem mulțămită Escelenției Sale Domnului Episcop Dr. Ioan Szabó, pentru grațioasa dispozițiune făcută cu privire la sfințirea Bisericii noastre, când o persoană de înaltă auctoritate din gremiul diecezan: Magnificul Domn Dr. Octavian Domide, canonic, prin participare a ridicat nimbul sărbătoarei noastre. Călduroasă mulțămită Magnificenței

Sale Domnului canonic, de asemenea Reverendissimului Domn Vicar Ciril Deac, harnicului și bravului nostru șef, cum și a Preastimatului public, pentru dragostea, cu care s'a împărtășit în bucuria poporului nostru. — *George Moldovan*, preot. *Miron Bota*, curator prim.

Esamenul de cualificație învățătoresc. Ne terminându-se până la închierarea foii esamenul de cualificație a învățătorilor arhidiecezani, numai în numărul viitor vom putea spune rezultatul aceluia. Și până atunci trebuie să constatăm, că dl prof. Dr. Siegescu, emisul ministeriului de culte, dovedește mult tact și pricepere, unind rigoroasele prescrie ale legii, cu interesele școalei, în un chip fericit.

Știri literare. Societatea de lectură a bravilor nostri clerici din Blaj a publicat chiar acum o scriere foarte prețioasă: „*Mântuiește-ți sufletul*“, predici pentru misiuni de pâr. Toussaint, cuprinzând 50 de cuvântări sacre. Volumul acesta de o tehnică tipografică ireproșabilă, e dedicat părintelui sufletesc al clericilor prof. Ștefan Roșian, care e unul dintre cei mai neobosiți propagatori ai misiunilor populare. Scrierea aceasta așa de valoroasă de aproape 600 pag. 8° mare, costă 450 cor.

Convocare. Onorații membri ai departământului XXIII. Turda al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, pe cum și toți scrijinitorii prin aceasta sunt invitați la *adunarea generală ordinară*, ce să va țineă în 15 Iulie n. 1906. în comuna Agârbiciu, la 3^{1/2} oare p. m.

Apel. Misiunea noastră sfântă pe acest pământ este, ca să împlinim datorințele față de Dumnezeu și față de om. — Suntem convinși, că acest scop sublim numai așa îl putem ajunge, dacă ne vom nisui, să cultivăm facultățile noastre intelectuale, adaptându-ne și curățind inimile noastre cu apa științei și îmbrăcându-ne în toate armele sufletescii pentru a putea înfrunta valorile furunilor vieții. Doritorii de a îmbrăția negura neștiinței, în care zăcusem până acum, și conștii de însămătatea și foloasele neprețuite, ce le aduc bibliotecile populare unui biet popor, ca și al nostru, încunjurat de nenumărate lipse trupesti și sufletescii, un gând nobil a început a ne încălzi inimile: să înființăm și în comuna noastră o astfel de bibliotecă, cu atât mai vărtos, că aici avem o tinerime setoasă de învățătură, de lumină... Dar trebuie să ne oprim întristați în fața pedecilor materiale. De aceea apelăm cu căldură la orice inimă nobilă și românească, să ne ajute după putință, contribuind cu bani ori cu vre-o carte bună, cum îi dă inima și mâna. Contribuiriile să vor primi cu mulțămită la încredințarea senatului scolastic de cătră Iuliu A. Pop, învățător gr.-cat. în Archind (Mező-Erked, u. p. Teke) și se vor cuita pe cale ziaristică. Archind, la 27 Maiu 1906. Pentru senatul scolastic gr.-cat. — *Ioan Macaveiu*, preot. *Iuliu A. Pop*, învățător.

Petreceri. Tinerimea teologică din Sălagiu, va aranja la 15 Iuliu n. 1906. în Căoaș (Ér-Kávás) sub scut sigur *petrecere cu dans*. Venitul curat e destinat în favorul bisericii gr.-cat. din loc.

Mulțămită. Subscrisul, mă simt obligat, ca și pe calea aceasta să aduc mulțămită ferbinte credinciosului Ioan Dragomir și soției sale Ana din comuna N., cari la recercarea mea, au cumpărat un rând întreg de vestiminte pentru s. liturgie, în favorul bisericii din comuna mea natală Gusu, în preț de 80 cor., cari vestiminte după primire, le-am prestat în posesiunea respectivei biserici. Asemenea exprim mulțămită lui Gheorghe Fara din Ludoș, care la recercarea mea, cu ocașiunea relntoarcerei sale din America, a colectat pentru biserica noastră 100 cor., care sumă după primire, am elocat-o spre fructificare la cassa de păstrare din Merceura cu libel Nr. 1142/906.

Bunul Dumnezeu să le răsplătească cu al său dar și iubire de oameni. Ludoș, la 15 Maiu 1906. — *Alexiu Staicu*, cooperator parohial.

Băile dela Basna. Atragem atențiunea cetitorilor nostri asupra inseratului referitor la începerea sezonului la băile dela Basna, recomandându-le folosirea lor, celor ce au lipsă, cu atât mai ales, că vor aveă de medic pe afabilul dr. Eugen Porea, care fi va povățui cu toată grija și conștientiositate.

Neecrolog. „Familia“ din Sămbăta trecută anunță moartea canonicului *George Juhász*, care de multă vreme era greu bolnav. Repausatul s'a născut la 1824, în Orade. La 1852, a fost hirotonit și 43 ani a servit în mai multe parohii. La 1871, a fost încredințat cu conducerea protopopiatului Supurului și la 1881, cu a Macăului. La 1895 a fost numit canonic.

† *Antoniu Palladi*, paroh greco-catolic în Finiș, membru al Asociațiunii pentru cultura și literatura poporului român, după lungi și grele suferințe, îndurate cu răbdare adevărat creștinească, provăzut cu sf. sacramente ale muribunzilor, a repausat în 7 Iunie n. 1906. în 71. ani al etății și 43. al preoției.

† *Silvia Arieșan*, copila inteligentă a preotului nostru din Certege, născută în 9 Ianuarie 1891, după lungi și grele suferințe, împărtășită cu s. taine ale muribunzilor, s'a mutat la celea vecinice în 17 Iunie n. 1906. — Sincerile noastre păreri de rău mult întristaților părinții!

În veci amintirea lor!

Licitațiune minuendă.

În 1 Iulie n. 1906. la 2 oare p. m. să va țineă licitațiune minuendă în școala gr.-cat. din Șarmaș, pentru edificarea bisericii gr.-cat. române, după planul și preliminarul de spese în suma de 18427 cor. 58 fl. 229 stingini piatră, 7200 merțe năsip, 125 cărânșii după cărămidă și var. 85 cărăușii pentru aducerea apei, 405 bucăți lemne în jungime de 3—10 metri și grosime de 17—42 cm. și lucrul necesar la săpatul pământului și umplut, pe cum și năgăgitul boltitului.

Condițiunile de licitare, planul și preliminarul de edificare se pot vedeă în cancelaria oficiului parohial; având datorința cei ce doresc a participa la aceasta licitare, să depună un vadiu de 10% în bani gata ori hârtii de valoare sigure după suma de 18427 cor. 58 fl. Ofertele prezentate în scris și sigilate, până la terminul suprascriș să se trimită Oficiului parohial gr.-cat. în Șarmaș p. n. Ditró, la olaltă cu vadiul amintit, căci la cas contrar nu se vor lua în considerare.

Șarmaș, la 5 Iunie 1906.

Ioan Suciu
curator primar.

Virgil Codarcea
paroh.

(19) 1—2

A V I Z.

Un tiner absolut de VI. sau VIII. cl. gimn. și maturitatea, se primește de practicant în farmacia Dlui Remus R. G. Ramonczay în Maria-Radna din 1 Iulie 1906. — Condițiunile favoritoare le va afla la sus numitul Dn farmacist părintele sau tutorul tinerului. — Se recere mai departe, ca tinerul se știe pe lângă limba română și cea magiară și să fie solid și din familie bună.

(20) 1—2

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Spiritismul.

(Continuare).

„Știind arhiepiscopul că eu încă mă temeam de ceva țușelăciune”, zice canonicul Chiușo, pe atunci secretar arhiepiscopesc, „m'a chemat să mă duc cu dânsul, să recităm împreună exorcismi în chilia din chestie. Era în Miercuria Paștilor; nu s'a întâmplat nimic extraordinar. Când era să plecăm, vorbiam cu superioara mănăstirei, cu novîța și cu confesariul, cari încă se rugaseră împreună cu noi; și atunci se aude o voce puternică și innădușită, ca și când ar veni dintr'un colț al chiliei: „Nu vreau să depună voturile”. — Arhiepiscopul îi zise: „Isus va face să le depună”. Și diavolul: „Hristos nu-mi poruncește”. Iar eu am zis cătră stărița: „Să sperăm, că Dzău îl va înfrâna. Atunci vocea mâniată și plină de urgie se întoarse cătră mine, și mă încărcă de injurături triviale, de mi-au trecut fiori reci prin oase. Și deodată vedem pe vâlul alb al novîței, carea sta înaintea noastră, un semn mare neexplicabil, ca de cărbune, care cu greu s'a putut curăți”.

„În Vineria patimilor ne-am dus iară, ca să cetim acolo Patimile Domnului, dar nu s'a întâmplat nimica nou. În Sâmbăta Paștilor arhiepiscopul iarăși s'a dus, să repețească exorcismii, și atunci s'a aprins deodată o față de masă, carea cu greu s'a stins. Și cu atât mai rău a fost în zilele următoare. Scrisorile mârșave de pe pereți se înmulțiau, de asemenea și amenințările în contra novîței pentru cazul, când ar cuteza să depună voturile. Dar nici nu erau numai cuvinte, pentru că necunoscutul o bătea groaznic și o transporta într'un singur moment, dela un cap la altul al mănăstirei, și pe coperișul bisericii”.

„Văzându-se că ținta dușmanului era să impedece novîța dela depunerea voturilor călugărești, s'a cerut dispensație dela timpul prescris pentru novîțiat, ca să le poată depună mai curând. Abia sosise dispensația dela Roma, și vocea dădu de știre, că dispensația a sosit, cu toate că nu știa nime despre aceasta. Și cu toate că vocea amenință cu primejdii, totuși ceremonia s'a făcut în deplină liniște. În noaptea premergătoare diavolul s'a fost arătat novîței în mod văzut, în forma unei fiare sălbatice, gata de a părăsi mănăstirea, și zise: „Arhiepiscopul m'a nimicit”. — Apoi urmă pace câțva timp, pentru călugărițele îndurerate. S'a chemat un zidar, carele a cercetat toate hoarneau, podul și toate ascunzișurile, ca să vadă, că oare n'ar putea fi vre-un ascunziș, în care să se poată ascunde vre-un rău-voitor: dar nu s'a aflat nimica”.

„După vre-o 40 de zile, șicanările începură din nou, și încă cu mai mare vehemență. Se vedeau cete de tineri și de tinere, cari lărmaiau fără nici o rușine, glasurile se țineau lanț, neocălugărița adeseori era bătută de cădea jos fără simțiri; scrisorile obscene se multiplicau, și erau subscribe: *Lucifer*, ori: *Secretariul iadului*; aprinderile dese primejdiau însăși mănăstirea; o putoare de nesuferit se lăți prin întreagă mănăstirea, și afară de ea; așa că s'a simțit lipsa, ca neocălugărița să se trimită la părinți, ca astfel să se pună capăt furiei diavolești. S'a examinat din nou întreagă casa cu cea mai mare scrupulozitate, dar nu s'a aflat nimica, ce să fi puțut fi cauză naturală la șicanările, cari acum încetaseră”.

Istorisitoriuul cazului, carele în acelaș timp fusese și martor ocular, publică și epistolele superioarei dela mănăstire, carea în 12 epistole expunea arhiepiscopului șicanările, ce trăbuiau să le sufere novîța și călugărițele. În epistole erau și bilete subscribe de: *Lucifer*. — Nu ni-ar veni să credem lucrurile acestea, dacă n'ar fi scrise de persoane vrednice de credință, și cari în acelaș timp fuseseră și martori oculari.

Ca să nu mi-se poată imputa, că aș fi citat tot numai lucruri petrecute pe airia, voi spune și unele cazuri petrecute la noi. Cazurile de mai sus le-am citat din motivul, că au fost controlate de bărbați competenți. Din cazurile petrecute pe la noi fie următoarele.

Unul s'a petrecut în vara și toamna anului 1905, în comuna *Călian*, comitatul Clujului, cercul pretorial al Mociului, situată lângă drumul de țară, care dăce dela Cluj la Reghin, în depărtare de 29 Kilometri dela Cluj. În comuna aceasta este o casă simplă țărănească, acoperită cu paie. Are o tindă, și o odaie de locuit.

În tindă e cuptoriul de pâne; iar în casă, sau în odaia de locuit: 2 paturi, 1 masă, 1 cuptor românesc cu plat. Casa e pusă pe un loc mai ridicat. În jurul ei nu sunt alte căsi. Este însă în apropiere, de-a dreapta ei: un coșeriu de cucuruz; în dosul căsii: mai mulți acății mari; de-a stânga e grădină, în carea sunt și 3 petrii mari; tot la stânga este șura; și în fine înaintea căsii e: culina de vară.

În casa aceasta locuiește: *Filip Todea*, econom român de 60 ani; muieresa: *Todosia Todea* de 60 ani; fiul său: *Ion*; muieresa acestuia: *Ana*, cari au și un băiat; și alți doi ficioși ai bătrânului: unul de 16, și altul de 14 ani.

După spusele oamenilor acestora, molestările în casa lor s'ar fi început în *Iulie 1905*. Într'o Vineri seară, din *Iulie 1905*, meraseră toți căsenii la grajd, unde auziseră sgomot mare. Când s'au întors în casă, aflară pe masă un bruş de pământ, zdrobit. De aci încolo în continuu veniau bruși de pământ în casă, din direcțiunea tinzii; dar numai ziua, noaptea nu erau molestați. Tot atunci s'a întâmplat, de într'o seară, când cinau lucrătorii afară, pe o peatră mare, le-a căzut un bruş de pământ în blid.

Văzând omul nostru cum stau trebile, — în lipsa preotului local — a chemat pe preotul român gr.-or. din satul vecin: *Andrei Király* din Suatul-de-jos, să-i facă sfințirea căsii. Preotul vine și începe funcțiunea bisericască. Acum brușii veniau mai des, și se amestecau printre ei și pietrii. Ba mai mult. Pe când tămăia preotul îi cade o piatră pe mână, în carea ținea cădelnița, fără să fi observat direcțiunea, din care a venit piatra, și fără să fi simțit ceva lovitură; s'a trezit numai cu piatra pe mână. Aruncă piatra jos de pe mână, și zice să o dea afară. O dau afară, și când tămăiază a doua oară, vine din nou piatra, și se așează iarăși pe mână preotului *Andrei Király* din Suatul-de-jos.

După sfințirea căsii s'au pus la masă. Aducându-se mâncările pe masă, a căzut în mijlocul mesii un bruş de pământ, care s'a sfărâmat la moment; apoi au încetat molestările, timp de 4 săptămâni.

Molestările acestea: *aruncăturile de pietrii și de bruși de pământ* erau mai dese, când se îndeplinea ceva sacramental. Iar când voia bătrâna căsii să facă prescuri: focul era aruncat afară din cuptoriul de pâne; aluatul din covată; și oalele erau date în lături dela foc.

Până aci sunt mărturisirile oamenilor din casă, și ale preotului *Andrei Király* din Suatul-de-jos pentru cele petrecute în prezența dânsului.

În săptămâna a cincia molestările încep din nou. Proprietariul căsii: *Filip Todea* voește să i-se facă din nou sfințirea căsii, și chiamă acuma doi preoți: pe preotul *Andrei Király* din Suatul-de-jos, și pe *Simeon Ciuca*, preot g.-or. în Mociu; pe lângă dâșii mai ieau parte la sfințirea căsii: *Aurel Blaga*, teolog absolut din Ghirișul-român; *Aurel Petean*, învățător în Călian; doi economi din Mociu; cantorul și fătul din Suatul-de-jos; și câțiva oameni din Călian.

Despre cele petrecute cu ocaziunea aceasta, las să vorbească pe martorul ocular *Aurel Blaga*, teolog absolut din Ghirișul-român, în scrisoarea de datul *Mociu 24 Noembrie 1905*, scrisă și de preotul *Simeon Ciuca* din Mociu. Ceilalți martori oculari nu sunt subscriși, fiindcă petrec în alte comune, și așa era greu să se câștige și subscrierea dâșilor.

„Când am intrat în ogradă”, zice dl *Aurel Blaga*, „am examinat înainte de toate jurul, am încunjurat casa, am căutat toate colțurile, m'am uitat în coșeriu de cucuruz din apropierea căsii, în acății de lângă casă, cari sunt foarte mari. După aceea am mers în casă, m'am uitat în tindă, în cuptoriul de pâne, în podul casei, apoi în casă, pe sub paturi, și nu am aflat nicăirea nimica suspect”.

În prezența noastră s'au întâmplat următoarele:

1. „Când am intrat în tindă, un blid de pământ, care era pe cuptor, a căzut pe o ladă, ce era la o depărtare de 2 pași, și s'a spart”.
2. „Când am intrat în casă, a căzut o piatră din direcțiunea ușii, pe cuptoriul din casă”.
3. „În momentul următor a venit o altă piatră, tot din direcțiunea ușii, și a căzut în mijlocul căsii, lângă picioarele mele.— Ușa era deschisă, și în tindă erau femei și bărbați. Eu am început să suspitionez pe nevasta *Ana*, carea e de casă, pentru că totdeauna zimbă, de câte-ori se întâmpla un caz de acestea, și m'am

uitat în continuu la ea. — Cazuri de acestea s'au întâmplat mai multe, când într'un loc, când într'altul cădea câte o piatră, dar nu lovia pe nime, deși în casă erau oameni mulți. Curând după aceea au început cei doi preoți sfințirea apei, și acum cazurile erau de tot dese. O bucată dintr'un blid stricat, care a fost pusă sub piciorul mesei, s'a spart de sine, și o jumătate din bucată aceea a mers în ușe, dar nime nu a văzut-o cum a mers, pe unde a mers, numai am văzut-o în ușe. Pe când cetia preotul din Mociu o rugăciune, iar eu stam în ușa casei, — carea se deschide spre tindă — am văzut un tăciune cam 30 cm. lungime, — pe jumătate lemn și pe jumătate jar aprins — venind din direcțiunea cuptorului de pâine, în casă. Când a ajuns în casă, și-a schimbat direcțiunea, s'a întors înapoi, s'a isbit în pragul de dinjos al ușei, și s'a sfărâmat tot jarul la picioarele mele. Când au văzut aceasta preoții dela masă au venit și m'au întrebat, că ce a fost? Le-am spus, că am văzut jarul deasupra oalelor — căci pe vatra cuptorului erau două oale, și în jurul lor foc — venind cu o repeziune mare în casă. În tindă n'a fost nime, numai în ușa tinzii, carea se deschide spre ogradă, era o femeie bătrână, soacra unuia din feciorii proprietarului casei. — Așadară focul acela n'a putut să-l arunce om: 1.) Pentru că om n'a fost în apropiere. 2.) Pentru că eu momentan m'am uitat în cuptor, și acolo n'a fost nime. 3.) Pentru că ar fi fost cu neputință să nu-l văd, după ce eu tot în direcțiunea aceea m'am uitat, pentru că tot de acolo veniau și pietrele.

„Cazul acesta ne-a convins pe deplin, pe cei de față, că aci nu e lucru omenesc“.

„După ce s'a isprăvit cele sacre, preotul Simeon Ciuca și eu, am mers din nou pe afară și ne-am uitat cu deamăruntul la toate, ca orice înșelăciune să fie eschisă. Atunci am văzut și 3 pietrii mari în grădină, pe cari se cunoștea ruptură proaspătă, și spunea omul din chestie, că una din pietrele acelea a fost de 2 ori așa mare, până ce n'a fost început spiritul a i-le arunca în casă. Chiar eu am adus bucăți de acelea, cari veniseră în casă, le-am comparat cu piatra aceea, și m'am convins că e una și aceeași“.

„De aici am mers în casă, ne-a tractat Românul cu fasole — căci era Vineri — și când stam la masă sboară un cucuruz, tot din direcțiunea ușii, în casă“.

„Toate acestea s'au întâmplat fiind ușa casei deschisă“.

„Acum am închis ușa, și ca să ne convingem pe deplin, am dus un cruceriu afară, m'am uitat la numărul anului de pe cruceriu, totodată am dus și un tulu de cucuruz, pe care l-am însemnat, luând 3 boane din el. Acestea le-am pus lângă coșeriu, pe un lemn, mai întâi cucuruzul, și pe cucuruz cruceriu, și am pus 2 oameni bătrâni: unul din Mociu, altul din Suat, și le-am dat în grijă să se uite în continuu la cucuruz și la cruceriu, și în special să grijască: să nu umble om pe acolo. Au stat aci amândoi și s'au uitat, și — după cum spun ei — într'un moment, când ambii se uitau unul la altul, a dispărut cruceriu. Unul din ei vine și ne spune, că a dispărut cruceriu; momentan vine și celalalt și ne spune, că a dispărut și cucuruzul. După aceea am stat ca o minută cu ușa închisă, și a venit prima oară cruceriu din direcțiunea unui colț al casei, și a căzut jos, tocmai în poziția, în

care a fost pus afară; după o altă minută a venit și cucuruzul. — Fenomenul acesta s'a mai repetat odădată, întocmai așa“.

„Fiind deplin convinși, ne-am gătat de drum, și cum sta părintele Ciuca din Mociu cu pardisiul pe mână, și se uita prin tindă, îi cade un bruş de pământ pe cotul mâinii. Când am ieșit afară din casă, să ne suim în trăsură, a venit o piatră mare (1 Klg. greutate) în ușa tinzii. Locul unde a fost aruncată piatra, se cunoaște și azi. — Acestea toate le-am văzut noi mai sus scrișii“.

„Lucrul cel mai curios e, că obiectele cari vin nu se văd, decât numai atunci, când sunt în apropiere, cam la un metru dela pământ. Nu se vede obiectul, că de unde pleacă, nu se aude nici un sgomot, până nu cade jos“.

„Faptele cari le-am scris până aici s'au întâmplat în Septembrie 1905, și despre adevărătatea lor garantează subscrișii. Simeon Ciuca, m. p. paroh gr.-ort. român. Aurel Blaga, m. p. teolog absolut“.

În 5 Octombrie 1905 s'a făcut o altă cercetare la fața locului.

„În 1905 Octombrie 5“, zice dl Aurel Blaga, „am mers a doua oară următorii: 1.) Ioan Dan, medic în Mociu, 2.) Simeon Ciuca, preot, 3.) Sever Dan, stud. iur. an. II., și 4.) eu“.

„Am intrat în casă, dar acum molestările nu au fost așa de dese. După cum ne-au spus însă cei din casă numai în ziua precedentă s'au întâmplat mai multe manifestări. Așa, ușa tinzii — carea se deschide înăuntru spre casă — a fost aruncată în mijlocul ogrăzii. Iar într'o sară, când desfăceau în șură mai mulți oameni cucuruz, împreună cu căsenii, în continuu arunca tului spre căseni, și când unul din căseni, cu numele: Zaharie Todea, a recercat pe cei de față, să zică fiecare rugăciunile cari le știe, în genunchi, așa l-a lovit de tare cu un tulu peste cap încât — după spusa lui — nu a mai putut sta acolo, ci s'a depărtat. — Acestea ni le-au povestit ei. Acum scriu, ce am văzut noi“.

„După ce am așteptat mai multă vreme, și n'am văzut numai un semn nesigur, anume că o vescă de strâns cașul, a căzut din cuiu, de pe părete, părintele Ciuca a început sfințirea apei. Acum s'au început și semnele, dar nu cu așa vehemență, cum s'au întâmplat de altădată“.

„În casa dinainte pe vatră erau cam 6 tului de cucuruz. Dintre tului aceia a început să sboare câte unul în mijlocul casei. Dl Ioan Dan la început a bănuț, că nevasta Ana ar arunca tului, pentru că ea era în apropierea lor, dar chiar după spusa Dsale s'a convins, că nu dânsa îi aruncă, pentru că în continuu a fixat-o numai pre ea, fără să fi observat nici cea mai mică mișcare a mâinii; dar pentru aceea tului totuși au venit și mai departe“.

„Ne întâmplându-se alte molestări, ne-am întors acasă, și după cum spune proprietariul casei, Filip Todea, de atunci nu s'a mai întâmplat nimica“.

„Despre adevărătatea acestora, și despre aceea, că nu om a făcut manifestările acelea extraordinare garantez: Simeon Ciuca, m. p. paroh gr.-ort., Ioan Dan, m. p. medic cercual, Aurel Blaga, m. p. teolog absolut“.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

„Sămănătorul“ Revistă Literară. Anul V. Nr. 23 cu următorul sumar: N. Iorga, O nouă poezie: Dna Farago. — P. Cerna, Isus (poezie). — Em. Gârleanu, Frați (nuvelă). — Elena Farago, Unui stejar (poezie). — X., Cugetări. — Căp. Al. D. Sturdza, Onoarea ofițerului român. — N. Săulescu, Eu n'am nimic cu lumea voastră (poezie). — V. Caraiuan, Aliman Voinicul (poveste). — N. Iorga, Cronică. — În supliment: Aurarii spălând aurul (după Raffet); Dorobanți (după Bouquet).

„Revista Noastră“, Anul II. Nr. 6. cu următorul sumar: Dna Adina Gr. Olănescu (cu portret) Pentru Biserică și Școală de Constanța Hodoș. — Fugi, bade, (poezie) de Despina. — Din altă lume, (nuvelă) de Maria Cunțan. — Cântă mamă, (poezie) de Maria Cunțan. — Dor de viață, (poezie) de Simca. — Gânduri, Octavia Corodeanu. — Rătăcire, (fragment dramatic) de Constanța Hodoș. — Despărțire, (poezie) de Gh. Topârceanu. — Serbarea școlii normale din Asilul Elena Doamna, de Simca. — Scrisoare, (poezie) de

M. B. Iorgulescu. — Din „Sărbătoarea dela Solhaug“, de Ibsen, traducere de Fatma. — Buchetul, (poezie) de M. Cruceanu. — Din Nietzsche, de Elena Farago. — Amintiri din Venezia, de Roma Merluzzi. — Femenizm convențional de Lia Hârsu. — Cronică literară de Ion Gorun. — Ilustrațiuni: Doamna Adina Gr. Olănescu; I. Iordănescu, Țiganul tăeș; St. Luchian, La împărțitul porumbului; S. Al. Steriadi, Brișcari din piața mare; I. Iordănescu, Florica.

„Junimea Literară“. Anul III. Nr. 6. cu următorul sumar: Iubileul „Convorbirilor Literare“, George Tofan. — Ciocărliei (versuri), Rotică. — Ideea latinității în istoria română (urmărire), Iancu I. Nistor. — Cucule pasere blândă (versuri), V. Loichiță. — Vestire (versuri), G. Rotică. — Poarta țarinei când trec (versuri), V. Loichiță. — Dor (versuri), Filuț. — Cronică, George Codrean. — Notițe bibliografice.

„Neamul Românesc“, Anul I. Nr. 7. cu următorul cuprins: În chestia țărănească de G. Munteanu-Murgoci. — Deputații români de „dincolo“, de N. Iorga. — Biruința partidului nemișcării în Liga Culturală de

N. Iorga. — Cronică: „Arcadia ferice“ a sătenilor din satul Arsache. Îngăduirea intrării de Evrei noi în țară. Evrei lucrând odajdii bisericesti. Proclamarea „fraților evrei“ și a Sântiei Sale Rabinul la Huși. Sunt șezătorile noastre antidiastice? Biblioteca Facultății de drept din București. O șezătoare literară... evreiască la Roman. Câți școlari avem. Prefacerea grădinei Copoului. Monumentul dela Bârlad și porcul din piața publică a aceluiași oraș. Automobile plătite de Cărmuire. Pitagora, Evreii români, canale și interesele politice superioare. Mormântul lui Cuza-Vodă. „Expansiunea puțin comună“ a unei cocoane. A bătut dl Cobbne la fe-reastă? Capela română din Paris cu slujbă grecească. Ce crede dl Lascăr de votul universal. Garda tânără a dlui Sturdza. Clerul și jubileul. De ce nu s'a făcut Liga persoană morală? — Dela românii de peste hotară: Presă și activitate parlamentară. Punctele de vedere ale dlui Radu Cupar. De ce au căzut Românii la Dobra. O nouă foaie Basarabeană. Teri streine. Socialiștii unguri. Ministrul Beck. Intrevederea dela Viena. Ofițerii din Camera Grecească. Un bătrân rege nenorocit: Oscar al Suediei.

George Voda: **Moartea regelui Decabal**, tragedie în 5 acte. Arad, 1906. Pag. 84. Prețul 3 cor.

Ghedeon Bratu: **Proiect pentru fundarea unei școli de regenerare a neamului omenesc**. București, 1906. Pag. 20. Prețul 50 bani.

Karácsonyi Iános dr.: **Magyarország egyháztörténete több vonásaiban, 970—1900**. Nagyvárad, 1906. Pag. 357. Prețul 4 cor.

Augustin Paul: **Între Someș și Prut**, schițe, impresii, amintiri. Costă cor. 1.30 și se pot procura dela: **Librăria Seminarială din Blaj**.

„Dela țară”, primul volum al colaboratorului nostru Ioan Agârbicean, e bine apreciat de celea mai competente critice. Dl Iorga în „Sămănător”, Dr. Sextil Pușcariu în „Luceafărul” și cronicarul dela „Revista noastră” sunt de perfect acord în a lăuda talentul dlui Agârbicean, care promite a deveni un artist mare. Indemnăm pe toți cetitorii noștri, să grăbească a-și procura acest volum. Prețul cor. 1.20 + 10 fil. porto. Se află de vânzare la **Libr. Semin. în Blaj**.

Proprietar, editor și redactor răspunzător:
Aurel C. Domșa

Luceafărul

Institut de arte grafice și editură, **Budapesta**
IV. strada Molnar Nr. 10.

Editează:

„Luceafărul”

revistă pentru literatură și artă, cea mai răspândită și îngrijită revistă ilustrată românească. Apare de 2 ori pe lună, având de colaboratori cei mai distinși scriitori români.

Directori: **A. Ciura, O. Goga, O. C. Tăslăuanu**.

Abonament:

Ediția simplă:	Ediția de lux:
1 an 12 cor.	1 an 20 cor.
6 luni 6 cor.	6 luni 10 cor.

Pentru preoți săraci, învățători și studenți:
1 an 7 cor.

„Nuelușa”

revistă umoristică și satirică ilustrată. Apare în mărime de cel puțin 12 pag. ilustrate bogat.

1 an 8 cor.	6 luni 4 cor.
-------------	---------------

Pentru preoți săraci, învățători și studenți:
1 an 6 cor. 6 luni 3 cor.

Volume ed. „Luceafărul”

O. GOGA:	Poezii	2 cor. — fil.
	(ed. de lux)	3 " — "
I. AGÂRBICEANU:	„Dela Țară”	1 " 50 "
I. CIOCĂRLAN:	Traicul nostru	1 " 50 "
A. CIURA:	Icoane	1 " 20 "
Z. BĂRSAN:	Ramuri	2 " — "
M. GORKII:	Nuvele	1 " — "
REVAI K.:	Coșbuc költeményei	1 " 50 "

— Porto pentru 1 volum 10 fil. —

„Illustrate” cu motive românești, seria de 20 bucăți 1 cor. 20 fil. franco.

„Conceptiunea Mariei” — „Madona Siatina”, două tablouri artistice, franco, 1 cor.

FLORICELE DE CÂMP,

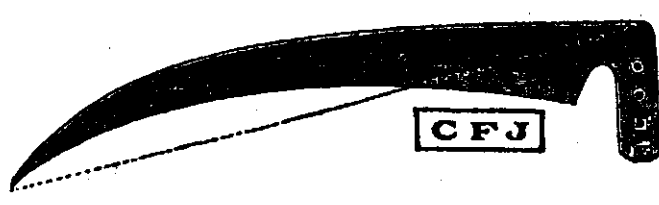
schițe ușoare. De **A. C. DOMȘA**

Prețul 1 coroană.

Carol F. Jickeli, Sibiu. (La coasa de aur).

Clește de marcat
oile 1 buc. C. 4.60

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
1 bucată C. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—

Clește americane
pentru botul por-
cilor 1 bucată Cor.
— 60. 100 inele la
ele Cor. — 50 fil.

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe deasupra.

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă eu schimb ori-ce coasă provăzută cu semnul **CFJ** care nu ar corespunde, chiar și atunci, când ea a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute. Fiindcă stau pe punctul acela de credință, că coasele provăzute cu semnul **CFJ** încep a fi scoase din întrebuințare, sunt decis, îndată după-ce voui fi informat, ca la coasele ce sunt în pregătire, sămnuțul **CFJ** să fie dublu provăzută, în formă așezat unul sub altul. Tot odată îmi permit a atrage atențiunea, ca la această bătătură să se observe și sămnuțul pe unelte agricole.

CFJ

CFJ

(15) 3—6.

Aceste coase, cu insigniul **CFJ** și uneltele de bătut coasa, garantate, se mai află la următoarele firme: În **Agnita**: Frații Gunne filială, Ioan K. Schuller; **Agârbicium** (com. Târnavei-mari): Ioan Schuller; **Blaj**: Oswald Schaffend; **Dobârea**: Toma Bachmann; **Frâna**: Iosif Schuster; **Făgăraș**: Carol König; **Avrig**: Gustav A. Reschner; **Brad**: Wilh. Prischak; **Cristian**: I. G. Connerth; **Apoldul-mare**: Catarina Wolff; **Cincul-mare**: Daniel G. Andree; **Gurărâului**: Ioan Tristiu; **Hașag**: Herberth Thomas; **Ciznădie**: Mihail Mathias, Reuniunea de Conzum; **Cața**: Regina Buchholzer; **Sascizd**: Ioan Schlattner; **Cineșor**: Ioan Kauffman; **Cârțișoara-sup.**: Ioan Scorobet; **Streja-Cârțișoara**: Ioan Stopni; **Loanș**: Moritz Klein; **Lancrâm**: Mihail Simonis; **Noerich**: Herman Römer; **Șeica-mare**: Mihail Ehrmann; **Mărtin**: Sam. Schmid; **Sebeșul-săs.**: Ioan T. Gross; **Orlat**: Simeon Loloi; **Poiana**: Ioan Bozdog; **Richidorf**: Andreiu Nemenz; **Noul-rom.**: Arnold Lesman; **Oena**: Avram Savu; **Stoia Ioan Precup**; **Săsaș**: Iuliu Kerekes; **Jidvei**: Ioan Orendi, Samoil Wachsmann; **Șelimer**: Irimie Milea; **Șeica-mică**: Ioan Brandtsch; **Șoroșteiu**: Elekes Lajos; **Șona**: Iosif Graei jun. & Victor; **Săliște**: Dum. Roșca Căpitanu; **Tilișca**: Vasilie Iuga.

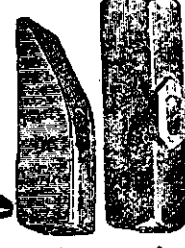
2

3

4

5

6

Nicovale, forma, fig. 2 3
1 bucată C. —96 —86

Ciocane, fig. 5 à 250 300
1 buc. C. —86 —90

fig. 6 à 300 grame. 7.
C. 1.

Nicovalele și Ciocanele se vând pe lângă garanție pentru fiecare bucată. Fiecare bucată, care s'ar dovedi sau prea moale sau prea tare, se schimbă.

Verigi de coase, fig. 4. 1 buc. C. —18. Tocuri de cuți, smălțuite pe di-lăuntru și pe din afară 1 buc. C. —42.

Cuți dela 10 bani în sus, în variație bogată. Îndecosebi recomand: Cuțile americane 1 buc. C. —40. Cuți de Bergamo vinete închise, cu semnul **CFJ** 1 buc. C. —80.

Greble de fer pentru coase de holde, pentru a le șirofa pe toporiștile obișnuite pe lemn fig. 7. 1 buc. C. 1.80.

Băile de iod din Bazna

1 oară depărtare dela gara **MEDIAȘ (Medgyes)**.

Postă și Telefon în loc.

Sesozul durează dela 1 Maiu până în 15 Septemvrie.

Renumitele **Băi din Bazna** se folosesc cu mare succes la boalele: reumatism, scrofulose, rachitis, sifilis, ischias, paralise, diferite boale cronice ge piele, exudate și aprinderi cronice, diferite boale sexuale femești și bărbătești.

Medic al băilor este: **Dr. EUGEN POREA**.

Quartire sănătoase, dela 1—4 cor.

Vipt bun și ieftin se află în restaurațiunea băilor.

Muzica distrage publicul de 2 ori pe zi. — Promenadă frumoasă, pădure extinsă în jurul băilor. — Quartire ieftine și în comună (200 pași depărtare de baie).

Prospecte gratis.

Administrația Băilor

bisericeii ev. luth. din **Bazna**.

(18) 2—8.